

ת"פ (ראשון לציון) 8182-04-23 - מדינת ישראל נ' מקסים בביצקי

ת"פ (ראשון-לציון) 8182-04-23 - מדינת ישראל נ' מקסים בביצקי/שלום ראשון-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 8182-04-23

מדינת ישראל

פרקליטות מחוז מרכז

נגד

מקסים בביצקי

ע"י ב"כ עו"ד עדי כרמלי וארז אלוש

בית משפט השלום בראשון-לציון

[12.02.2025]

כבוד הנשיא, השופט מנחם מזרחי

גזר-דין

א. כתב-האישום:

הנאשם הורשע לאחר הליך של הבאת ראיות בכתב-האישום ובו עבירות של קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין התשל"ז - 1977, זיוף בידי עובד ציבור לפי סעיף 421 לחוק הנ"ל, מרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק הנ"ל, מתן ידיעה כוזבת בצוותא חדא לפי סעיף 12 (2) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952 יחד עם סעיף 29 לחוק הנ"ל ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק הנ"ל.

בתקופה הרלוונטית לכתב-האישום, שימש הנאשם סגן ראש עיריית ראשון לציון, חבר מועצת העיר ומכוח תפקידו עובד ציבור.

בתקופה הרלוונטית לכתב-האישום, הייתה קארינה קרוואנסקה (להלן: "קארינה") אזרחית אוקראינה וכדי להיכנס לישראל היא נדרשה לקבלת רישיון ישיבה כדין.

בתאריך 13.10.22 שלחה קארינה הודעה בקבוצת אינטרנט ובה ביקשה סיוע אודות מסמכים הנדרשים לקראת ביקורה הצפוי בישראל, וזאת נוכח חששה כי כניסתה תסורב.

לאחר שהנאשם נחשף להודעותיה, הוא פנה אליה והשניים החלו להתכתב ולשוחח. במסגרת זו ציין בפניה כי הוא סגן ראש עיר בישראל ושלה אליה את כרטיס הביקור שלו.

במהלך השיחות ביניהם, קשרו הנאשם וקארינה קשר למסור ידיעה כוזבת בפני גורמים שונים בביקורת הגבולות בישראל, בכוונה להקל על כניסתה לישראל בעת תשאול או בדיקה בידי גורמים ברשות האוכלוסין וההגירה של ישראל, וזאת ביוזמת הנאשם, לאחר שהבהיר לה כי הדבר יקל על כניסתה לישראל ולאחר שמסר לה כי עשה זאת בעבר.

במסגרת הקשר, הציע הנאשם לקארינה, כי במסגרת תפקידו כסגן ראש עיר, יערוך עבורה מסמך כוזב, שלפיו היא מוזמנת באופן רשמי ארצה, לכנס מטעם עיריית ראשון לציון.

הנאשם הציע לקארינה, כי יספק לה אישור כוזב, שלפיו היא הזמינה לינה בבית מלון לכל תקופת שהותה בישראל. הנאשם עשה זאת, כדי שהיא תעשה שימוש במסמכים הללו בעת כניסתה לישראל ובמטרה להקל על כניסתה ארצה. בהמשך, זייף הנאשם, תוך ניצול מעמדו כסגן ראש עיר, מסמך הנחזה להיות הזמנה רשמית של עיריית ראשון לציון, הנושא את חתימתו ותיאור תפקידו. במסמך צוין, כי עיריית ראשון לציון אישרה את בקשתה של קארינה להשתתפות בפורום בתחום האבטחה. הנאשם תרגם את מכתב ההזמנה לשפה האנגלית בסיועו של עוזרו האישי בעיריית ראשון לציון, ניקיטה רוסקין.

בהמשך, שלח הנאשם בתאריך 15.10.22 את מכתב ההזמנה באנגלית לקארינה וזאת בכוונה שתציגו בעת כניסתה לישראל ובמטרה להקל על כניסתה.

לאחר מכן, פנה הנאשם לחברו, אשר בבעלותו מלון בראשון לציון, וביקש להזמין עבור קארינה חדר במלון למשך חודש, ביודעו כי היא לא תשהה בחדר בעת שהותה בישראל. החבר פנה אל מנהלת המלון, אשר ביצעה את ההזמנה עבור קארינה בין התאריכים 19.10.22 - 19.11.22 ושלחה את האישור לקארינה ולנאשם, בהתאם להנחיית הנאשם.

הנאשם העביר את האישור לקארינה בכוונה שהיא תציגו במידת הצורך בעת הכניסה לישראל, במטרה להקל על כניסתה.

במהלך השיחות ביניהם הנחה הנאשם את קארינה לטעון בכזב בפני גורמי רשות האוכלוסין וההגירה בישראל, כי היא עובדת במוקד הטלפוני של עיריית בוצ'ה באוקראינה וכי בחודשים האחרונים היא עובדת בעבודה זו מרחוק, ממקום מגוריה בתאילנד, וזאת כדי להקל על כניסתה לישראל.

בתאריך 19.10.22, סמוך לפני הגעתה של קארינה לישראל, שלח הנאשם אליה מסרון ובו ציין: "ערב טוב. בשדה התעופה יפגשו אותך. 20.10.22 תתקיים פגישה ראשונה בעירייה. הסבר על העבודה מוקד בעירייה 106 ומצלמות מעקב. טיסה נעימה". הנאשם עשה כן ביודעו, כי לא עתידה להתקיים פגישה כאמור, בכוונה שהיא תציג את המסרון בעת הכניסה לישראל באופן שיקל על כניסתה לארץ.

בהמשך, טסה קארינה מבנקוק שבתאילנד לישראל, כשהיא נושאת על גופה את מכתב ההזמנה ואת אישור המלון, אותם סיפק לה הנאשם. קארינה עשתה כן במטרה לעשות במסמכים שימוש בהתאם להנחיית הנאשם ולקשר ביניהם. בתאריך 20.10.22 בשעה 06:30, קארינה נחתה בישראל. נערך לה תשאול בנמל התעופה בן-גוריון על-ידי גורמי רשות האוכלוסין וההגירה, שבמהלכו היא הציגה את מכתב ההזמנה ואת אישור ההזמנה למלון - כל זאת בהתאם לקשר הפלילי שנרקם בין השניים.

לאחר תשאולה בנמל תעופה בן-גוריון, ונוכח הרושם כי היא מסרה מידע לא אמיתי סורבה כניסתה לישראל. בתאריך 20.10.22 בשעה 07:30 הגיע הנאשם אל נמל התעופה במטרה לפגוש את קארינה ולהסיעה לביתו. משהבחין כי כניסתה לישראל מתעכבת, פנה הנאשם אל גורמים שונים ברשות האוכלוסין וההגירה ודרש מהם להתיר את כניסתה של קארינה לישראל, תוך שהוא מצוין בפניהם את תפקידו כסגן ראש עיריית ראשון לציון. בין השאר, טען, כי קארינה הינה אורחת של עיריית ראשון לציון, אשר הגיעה להשתתף בקורס מטעם העירייה, בצינו את תפקידו בעירייה, והוסיף כי העיכוב של קארינה בנמל התעופה אינו חוקי. הנאשם שהה בנמל התעופה קרוב ל - 24 שעות ברציפות, בניסיון לקדם את כניסתה של קארינה לישראל ואף הציע להפקיד ערבות בסך 30,000 ₪ עבור כניסתה ארצה.

בתאריך 21.10.22, נוכח החשד בדבר מעורבות הנאשם כמתואר לעיל, בעת ששהה עדיין בנמל התעופה, הוא זומן לחקירת משטרה ואז מחק הנאשם את כלל ההתכתבויות והשיחות שלו עם קארינה מהטלפון הנייד שברשותו, וזאת כדי למנוע את השימוש בהן כראיה. ב. מתחם ענישה:

בהתאם לסעיפים 40-א-40ה, 40ט לחוק העונשין התשל"ז - 1977, לפי עובדות ונסיבות כתב-האישום שאותן תיארתי לעיל, נוכח עקרון ההלימה, הערכים המוגנים אחר העבירות שאותן ביצע הנאשם, פסיקה הנוהגת בתחום אני קובע כי מתחם הענישה האחיד הנוגע לכל המתואר בכתב-האישום ולפי הממצאים שנקבעו בהכרעת-הדין, הינו בין מאסר על תנאי, של"צ ועד 9 חודשי מאסר הניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות.

אזכיר, כי הנאשם ביצע שורת עבירות חמורות, לאחר תכנון ומחשבה, תוך ניצול מעמדו כסגן ראש עיר ושלא לטובת הציבור אשר בחר בו.

יחד עם זאת, הנאשם ביצע את העבירות בלא כל מניע כלכלי או אישי וכתב-האישום אינו מרמז דבר בעניין זה.

מבלי להקל ראש במעשיו, הנאשם ביקש לסייע לקארינה להיכנס לישראל ואין המדובר במי אשר תכננה להיכנס לישראל לשם ביצוע עבריינות וכיו"ב.

מבלי להקל ראש במעשיו, בסופו של יום קארינה נכנסה לישראל ונתפסה בשעריה, כך שהמטרה הפלילית לא הושלמה.

עוד יצוין, כי הנאשם ביצע את המעשים לאחר תכנון מוקדם, חלקו היחסי היה נכבד, הגם שקארינה הייתה שותפה מלאה, הנזק שהיה צפוי להיגרם אם העבירה הייתה יוצאת לפועל הינו כניסה במרמה לתחומי ישראל, הנאשם פעל מתוך מודעות מלאה, הוא עשה כן צעד אחר צעד ובכל שלב יכול היה לעצור את המעשה.

אפנה בעניין זה לרע"פ 5686/11 נתן וולך נגד מדינת ישראל (27.10.11) שאותו הגישו שני הצדדים: הנאשם, סגן ראש עיר, אשר הורשע בשלוש עבירות של מרמה והפרת אמונים, שלוש עבירות של מסירת ידיעה כוזבת, בכך שבמסגרת תפקידו כתב שלושה מכתבים לבקשתו של איש עסקים המקורב לו, לצורך השגת אישור ביקור בישראל עבור אזרחית מולדבית המקורבת לאותו איש עסקים שחפץ להזמינה לישראל, הנאשם הודה בכתב-האישום, נמסר תסקיר חיובי, חלפו כעשר שנים מאז העבירות, מצב בריאותי קשה, נדון ל - 200 שעות לתועלת הציבור, מאסר מותנה והוטל קלון.

עוד אפנה לרע"פ 7120/09 פורר נגד מדינת ישראל (22.9.09) שבמסגרתה הוטל קלון על מי שהורשע בעבירה של מרמה והפרת אמונים ללא מרמה, בכך שגרם למסירת פרויקטים ללא מכרז למקורבו, הוא הודה, חלוף זמן של 9 שנים, והוא נדון ל - 220 של"צ, מע"ת וקנס.

ג. שיקולי ענישה ושאלת ביטול ההרשעה:
(1). כללי:

כפי שפירטתי לעיל בכל הקשור למתחם, הרי שהנתונים אלו רלוונטיים כאשר דנים בשאלת ביטול ההרשעה גם במסגרת דיון זה: ראשית, העובדות והנסיבות שתוארו לעיל אינן מאפשרות להימנע מהרשעה (ע"פ 2083/96 תמר כתב נגד מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 373): הנאשם ביצע שורת עבירות חמורות, לאחר תכנון ומחשבה, תוך ניצול מעמדו כסגן ראש עיר ושלא לטובת הציבור אשר בחר בו (לעניין החומרה הרבה של עובד ציבור המבצע עבריינות במסגרת ותוך ניצול תפקידו - ראו: דנ"פ 1397/03 שבס נגד מדינת ישראל, פ"ד נט (4) 385), אף אם בלא כל מניע כלכלי או אישי וכל זאת אינם מאפשרים את החריגה מן הכלל, כי מי שהורשע בדינו תיוותר ההרשעה על כנה. שנית, כפי שאפרט בפרק זה, איני סבור, כי עצם ההרשעה תפגע בשיקומו העתידי של הנאשם, הגם שאפרט נסיבות רבות לקולה, אך שאינן יורדות עד כדי ביטול ההרשעה.

אכן, הנאשם נעדר כל עבר פלילי, זוהי הסתבכותו הראשונה והיחידה עם החוק הפלילי ונתון זה הינו שיקול נכבד לקולה. יחד עם זאת יש לזכור, כי כך הם פני הדברים כאשר דנו אנו בעניינים של נאשמים נבחרו ציבור, אשר מקיימים אורח חיים נורמטיבי.

הנאשם ניהל משפט לא חסך את עדותה של קארינה וכפי שתיארתי בהכרעת-הדין לא חסך ממנה קלה כחמורה בחקירה הנגדית, וזאת אף כאשר התברר בסופו של יום כי זירת המחלוקת אינה כה רחבה באופן שהצדיק חקירה שכזו.

נשמעו עדי אופי אשר תארו את פעילותו רבת השנים של הנאשם לטובת הציבור ולרווחתו: מר מוטי נחמני העיד, כי מדובר ב"איש כולו של נתניה" ומסר פרטים. גב' לובוב חניס העידה, כיצד סייע לה הנאשם בחיי היום-יום בהיותה נכה ומר רומן קוגן העיד אודות פעילות ההתנדבות של הנאשם במסגרת הארגון שאותו הוא מרכז.

בענין זה אפנה אל התצלומים (במ/7) והתעודות (במ/8 - במ/11). כל אלו מלמדים כי מדובר בנאשם מלא עשייה לטובת הציבור. אף המאשימה בטיעוניה הסכימה: "לא מתכחשים למעמדו וטוב לבו ומקבלים שהוא ביצע מעשים טובים" (עמוד 256 שורה 29). הוצג מסמך רפואי הנוגע לנאשם (במ/1) אך איני סבור שיש בו כדי משקל לקולה. עיינתי במצבו האישי/משפחתי כעולה מפרוטוקול הדיון בבית-המשפט לענייני משפחה, אשר צורף לו הסכם הגירושין והבאתי את הדברים במסגרת כלל השיקולים (במ/4). עיינתי בהסכם השכירות (במ/5).

בחנתי את המסמך הרפואי הנוגע לאמו של הנאשם, המלמד שהוא סועד אותה כבן מסור וטוב לאמו (במ/6). המסמך הנוסף (במ/2 מיום 5.2.25) מחודש דצמבר 2024 בדבר החשש שאם ההרשעה תיוותר על כנה, אזי החברה המדוברת לא תוכל עוד לעבוד מול גופי הביטחון, אינה יכולה להוביל עד כדי נקיטה במהלך חריג של הימנעות מהרשעה.

(2). טענה לאכיפה בררנית:

נמסר על-ידי המאשימה, כי התיק נגד קארינה נסגר מפאת "מכלול נסיבות העניין אינן מצדיקות הגשת אישום". בישיבת יום 5.2.25 הוסיף ב"כ המאשימה פרטים אודות המתלוננת ונכון לסוף שנת 2024 היא עדיין בישראל תחת אשרת שהייה זמנית.

במעמד הדיון הערתי את הדבר הבא:

אזכיר, כי כתב-האישום מייחס לקארינה קשירת קשר (סעיף 3) יחד עם הנאשם והיא חלק מן המעשה העברייני. במעמד הבאת הראיות בקשה המאשימה להשמיע את עדותה המקודמת משום שנטען כי היא עומדת לפני גירוש מן הארץ. ניחא, אם מדובר במי אשר תפגוש את סנקציית הגירוש נוכח מעשיה הפליליים, אולם הסתבר, כי לפחות במעמד הטיעון לעונש ואף במעמד השלמת הדיון, המאשימה, לא דאגה לגרשה, אלא להיפך שהיא קיבלה מעמד של תושבות זמנית במדינת ישראל. על כן, על אף שניתן למתוח קו מאבחן בין הנאשם לבין קארינה, עדיין, מיצוי הדיון הפלילי עם הנאשם אל מול הפטור הגורף שהוענק לקארינה והפרס שבהותרתה כתושבת בישראל, בהחלט מחייב משיקולי צדק להקל בעונשו של הנאשם ואין להבדיל בדן בין נאשם לנאשם שהינו עובד ציבור, כפי טענת המאשימה. ראו בעניין זה רע"פ 1611/16 מדינת ישראל נגד יוסף ורדי (31.10.18) (פסקה 110):

"אין בסיס גם להבחנה לה טוענת המערערת, לפיה יש להבדיל נידונים רגילים לנושאי משרה ציבורית, ולסייג את החלטה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק לגבי האחרונים, מקום בו אלה מעלו בתפקידם הציבורי. אין צורך לומר גם כי עובד הציבור אף הוא, כשאר בני האנוש, חשוף לעיתים לנחת זרוע שרירותית מצד רשויות האכיפה וההעמדה לדיון, וגם בענייני עלולים להתעורר פגמים בהליך ההעמדה לדיון, אשר עשויים לסתור את תחושות הצדק וההגינות. טעמי המהות המבססים את עקרון ההגנה מן הצדק, מצדיקים אפוא אף את הכללת עובד הציבור תחת כנפיה של הגנה זו. יחד עם זאת - ברי כי בשלב השני של המבחן התלת-שלבי - בעת ביצוע איזון הערכים והאינטרסים לאור הפגיעה במידת הצדק - יש לייחס משמעות לחומרתה של העבירה, אופייה ונסיבותיה, ובקשר לכך יבואו בחשבון ההיבטים והשיקולים השונים הנוגעים לביצוע העבירה הנטענת בידי עובד הציבור - דוגמת המעמד הציבורי של מבצע העבירה, אותו הוא ניצל לרעה על פי הטענה, טיב המשאב הציבורי אליו הוא שלח את ידו ומידת הפגיעה באמון הציבור שהביאו מעשיו." (פסקה 110).

וכן:

"אמנם אין חולק כי האכיפה המפלה בנסיבות פרשת התארים המזויפים, היא תולדה של טעות, אשר נבעה משיקול דעת מוטעה ששקלו חלק מהפרקליטים שטיפלו בתיקי הפרשה, ולא כוונת זדון, או מניע פסול. יחד עם זאת, וכפי שקבע זאת בית המשפט המחוזי, קשה לראות כיצד בפרשה זו, המערבת מספר כה גבוה של חשודים שנסיונותיהם דומות, לא נעשה תיאום בין גורמי התביעה השונים, או נקבעו קריטריונים כלשהם כשיקול להעמדה לדין. התמונה המשתקפת ממבט-על על פרשת התארים המזויפים בכללותה - עגומה. מקצת התיקים אבדו, חלקם האחד של המעורבים באו על עונשם, ואילו חלקם האחר של המעורבים, לגביהם מונחת תשתית ראייתית מוצקה - לא באו על עונשם, ולא מוצה הדין עמם. לדידי, מצב עניינים זה מורה על פגם משמעותי שנפל באופן בו טיפלו רשויות האכיפה במעורבים בפרשה זו, ואין בידי לקבל את טענות המערערת בדבר ההקפדה היתירה בה נקטו הערכאות הקודמות בעניין זה. לנוכח ההפליה הברורה, בכך שלפחות 15 מהמעורבים בפרשה לא עמדו בדין - חרף התשתית הראייתית הזהה לזו של המשיבים 3-5 - סבורני כי יש בתוצאה המפלה כדי להסב פגיעה משמעותית בתחושת הצדק שנעשה עם משיבים אלה. גם העובדה כי לא עלה בידי המערערת להציג תמונה מלאה של אופן הטיפול בכל תיקי החקירה שנפתחו בפרשת התארים המזויפים, ושל ההרשעות שהושגו - מעוררת קושי ממשי לבחון את היקף האכיפה המפלה, ולעמדתני יש לזקוף נתון זה לחובת המערער" (פסקות 120-121).

(3). הטלת קלון:

המאשימה בקשה כי אטיל על הנאשם קלון:

פקודת העיריות קובעת:

"פסולים לכהונה:

120. ואלה פסולים לכהן כחברי מועצה:...

(8) מי שהורשע בפסק דין שנהיה סופי לאחר שהחל לכהן כחבר המועצה, בין אם העבירה נעברה או ההרשעה היתה בזמן שכהן כחבר המועצה ובין אם לפני שהחל לכהן כחבר המועצה, וקבע בית המשפט כי יש עם העבירה שבה הורשע משום קלון;

...

120א. (א) גזר בית המשפט את דינו של חבר מועצה בשל עבירה פלילית, בין אם העבירה נעברה או ההרשעה היתה בזמן שכהן כחבר המועצה ובין אם לפני שהחל לכהן כחבר המועצה, יקבע בית המשפט בגזר הדין אם יש בעבירה שעבר משום קלון; החלטת בית המשפט לענין הקלון ניתנת לערעור כאילו היתה חלק מגזר הדין.

(ב) לא קבע בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), או שחבר המועצה החל לכהן בין מועד מתן גזר הדין לבין המועד שבו פסק הדין נהיה סופי, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, כל עוד פסק הדין לא נהיה סופי, לפנות לבית המשפט ולבקשו לקבוע אם יש בעבירה משום קלון; הבקשה תוגש לבית המשפט שנתן את גזר הדין ואם הוגש ערעור, לבית המשפט שלערעור.

(ג) מזכירות בית המשפט תמציא עותק מפסק הדין או מהחלטת בית המשפט, לפי הענין, למזכיר הרשות המקומית ולשר הפנים."

בית-המשפט העליון קבע את הגדרתו של המושג "קלון" בעש"מ 3/88 ארמנדט אזוט נגד מדינת ישראל, פ"ד מג (1) 873: בעש"מ 4/81 שלמה אוחיון נגד מדינת ישראל, פ"ד לה (4) 499 שם נאמרו הדברים הבאים:
"הקלון אינו נמדד, כמובן, לפי עצם מהותו, על-פי אמות מידה משפטיות, כי מדובר במונח, השאוב מתחום המוסר, אשר אומץ לתוך מערכת הנורמות המשפטיות. כפי שכבר הוזכר לעיל, בית המשפט או בית הדין הם הקובעים, אם דבק במעשה או במחדל פגם או פסול מוסרי, העולה כדי קלון, ואשר לו צריכה להיות השלכה על המסקנות המשמעותיות, אותן מסיקים כלפי מי שמשמש במשרה אשר עליו חלה הוראת החוק הספציפית המכוננת את הדין המשמעותי. הקלון יכול שינבע מנסיבותיו העובדתיות של העניין ויכול שינבע מאופייה וממהותה של העבירה. יש עבירות, שעמן כרוך, בדרך כלל, קלון, ואשר לגביהן קשה להעלות על הדעת נסיבות עובדתיות, אשר אינן כרוכות בקלון. למשל, מעשה מרמה ממיט, בדרך כלל, קלון על עושהו, וקשה על-כן ליישב, בדרך כלל, הרשעה במרמה עם העדר קלון. אין פירושו של דבר, כי לא ייתכנו לעולם נסיבות כגון אלה, אך אלו בוודאי מקרים נדירים ביותר ויוצאי דופן במהותם... הוא הדין לעניין היפוכו של דבר, היינו, גם עבירה, אשר לאור שמה ויסודותיה אין כרוך ביצועה, בדרך כלל, בהמתת קלון, יכול שבנסיבות עובדתיות נתונות, יתגלה גם בה יסוד הקלון...העבירה של נטילת שוחד כרוכה על פניה בהמתת קלון על עובד המדינה שהתחייב בה, וקשה להעלות על הדעת נסיבות, בהן נטילת שוחד על-ידי עובד מדינה איננה מוליכה למסקנה האחת והיחידה, כי בעובד, שהואשם בעבירה, דבק הכתם האמור"
וכן ראו: בג"צ 11243/02 פייגלין נגד ועדת הבחירות, פ"ד נז (4) 145:
"קלון הנלווה לעבירה מוסיף לה יסוד של שלילה החורג ממד הפרת החוק גרידא. זהו מושג הנושא עמו מטען מוסרי-ערכי שלישי, בבחינת דופי מוסרי, הניזון מתפיסות ערכיות ואמות מידה מוסריות הרווחות בחברה"
בבג"ץ 5699/07 פלונית נגד היועץ המשפטי לממשלה, סב (3) 550 נקבע:
"הביטוי "עבירה שיש עמה קלון" הוא מונח משפטי, המבקש להבחין בין עברניים על-פי מידת הפגם המוסרי שדבק במעשה אשר בביצועו הורשעו. אמת, לכל עבירה, מעצם טבעה, נלווה יסוד של קלון. זהו קלונו של אדם אשר הפר את הוראות החוק הפלילי, ועבר בכך על איסור ערכי-מוסרי, שהיה חשוב דיו כדי שימצא ביטוי בדין (שניאור זלמן פלר יסודות בידי עונשין כרך ג 30 (1992)). ברם, לא לכך כיוון המחוקק בדברו בקלון משפטי. מושג זה מתייחס לפגיעה מיוחדת, קשה מהרגיל, בעקרונות של מוסר, אשר בשל חומרתה כרוכות בה השלכות מעשיות מעבר להרשעה בעבירה. "קלון" הנלווה לעבירה" - הסבירה חברתי, השופטת פרוקצ'יה - "מוסיף לה יסוד של שלילה החורג מממד הפרת החוק גרידא. זהו מונח הנושא עמו מטען מוסרי-ערכי שלילי, בבחינת דופי מוסרי, הניזון מתפיסות ערכיות ומאמות מידה מוסריות הרווחות בחברה"...קיומו של קלון במובן זה, מגביל את האדם בו דבק או אף שולל ממנו לחלוטין את ההכשר למלא תפקידים ציבוריים שונים או לשמש בעיסוק הדורש מידה מיוחדת של יושרה ושל ניקיון כפיים. בתחיקה, על רבדיה השונים, מצויות הוראות-לעשרות המעגנות מגבלות מסוג זה".

ברע"פ 5686/18 נתן וולך נגד מדינת ישראל (27.10.11) הנ"ל הורשע הנאשם בשלוש עבירות של מרמה והפרת אמונים ושלוש עבירות של מתן ידיעות כוזבות, בכך שבמסגרת תפקידו כתב שלושה מכתבים כוזבים לבקשת איש עסקים המקורב לו לצורך השגת אישור ביקור בישראל עבור אזרחית מולדבית, אשר אותו מקורב חפץ להזמין לארץ. עניין זה מקים יסודות של דמיון למקרה העומד בפניי ובהחלט ניתן ליישמו.

בית-המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור, בין השאר, על הקביעה כי נכון היה להטיל קלון על הנאשם. עיון בפסק-דינו של בית-המשפט המחוזי נשוא הדין מלמד, כי הנימוקים להטלת הקלון היו עצם ניצול המעמד לצרכים פרטיים, הפגיעה במעמד המדינה, הפגיעה בביטחון המדינה, ההתנהלות המסדירה עניינים רשמיים על בסיס היכרות, הטעיית הרשויות והחזרתיות שבמעשים. אפנה בעניין זה על ההנמקות של בית-המשפט המחוזי תל-אביב עפ"ג 10-06-22556 היפים גם למקרה העומד לדיון בפניי.

עוד אפנה לרע"פ 7120/09 פורר נגד מדינת ישראל (22.9.09) הנ"ל שבמסגרתו הטל קלון על מי שהורשע בעבירה של מרמה והפרת אמונים ללא מרמה, בכך שגרם למסירת פרויקטים למקורבו. אפנה בעניין זה לפסק-דינו של בית המשפט המחוזי מרכז במסגרת ע"פ 14051-04-09 על נימוקיו שיפים גם למקרה העומד לדיון בפניי.

אני סבור, כי לשונו של סעיף 120 (8) ותכליתו הינם ברורים: נאשם זה, אשר ניצל את מעמדו ואת תפקידו, כדי להשיג לקארינה טובת הנאה אישית, פגע בערכים המוגנים שבסעיף זה, וזאת כנבחר ציבור אשר אמון על הגנת המדינה והשמירה על הבאים בשעריה. זהו פגם אישי מוסרי לעשות שימוש בכוחו שלא ממניעים רלוונטיים. הוסף לכך את עבירת שיבוש מהלכי החקירה שבמחיקת ההודעות לקראת החקירה שאליה הוזמן והמסקנה היא כי יש במעשיו לקות מוסרית, ולפיכך אין להימנע מהטלת קלון.

בנוסף, הטלת קלון מן הנימוקים דלעיל והימנעות מהרשעה הינם תרתי דסתרי ובוודאי שאינם מקיימים את דרישות הדין למהלך כה חריג של הימנעות מהרשעה כלפי איש ציבור בנסיבות תיק זה.

הנאשם צירף מכתב המופנה לראש העיר ראשון לציון, שלפיו הוא מתפטר "מכל הוועדות מכרזים והתפקידים במועצת העיר, לרבות ועדת תכנון ובניה" (במ/2).

אכן, בבג"ץ 5699/07 פלונית (א') נגד היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב (3) 550 נקבע: "אך החשוב הוא, שקביעת הקלון אינה ענין ערטילאי. אין היא דבר שבעקרון. היא אינה נערכת בחלל ריק, ולעולם כפופה להקשר ולנסיבות. אין זו הצהרה כללית, אשר כוחה יפה לכל ענין ומטרה. השלכותיה ממוקדות. תכליתה קונקרטית. וקודם שתכלית זו מתקיימת, אין כל משמעות לעיסוק בשאלת הקלון. הניתן לבחון את מידת התאמתו המוסרית של אדם לתפקיד פלוני, שעה שאינך יודע מה עיסוק יבקש לעצמו ביום מן הימים, אם בכלל? לא זו בלבד שאין בדבר טעם, אלא שהכרעה המתקבלת טרם זמנה חוטאת לרוח הדין, ואסביר".

ואולם, ההתחייבות דלעיל אינה כוללת התחייבות עתידית שלא לשוב ולפעול כחבר מועצה או כנבחר ציבור עירוני - תחום שבו פעל בשנים האחרונות - ותכלית הקלון צופה גם את פני עתיד, והוא שהנאשם יחדל מכך גם לעתיד כחבר מועצה או במסגרת רשויות מקומיות אחרות.

עוד נמסר, כי עקב ההתפטרות הגיש הנאשם תביעת אבטלה שאושרה (במ/3). נתון זה הינו זמני, משום שהנאשם בהחלט מסוגל לשוב למעגל העבודה.
(4). תסקיר:

שירות המבחן מסר תסקיר חיובי ובו לא המליץ להימנע מהרשעת הנאשם. התסקיר מתאר את תולדות חייו, מציג אורח חיים נורמטיבי, מציג את מערך ההתנדבות מצד הנאשם, מלמד כי הנאשם גילה הבנה לחומרת מעשיו, אך הוא מתקשה לערוך בחינה של התנהלותו ונוטה לצמצם את המעשים.

בנוסף, הטענה שלפיה אם ההרשעה תיוותר על כנה יגרם לנאשם נזק קונקרטי ממשי שמחייב את ביטול ההרשעה - לאו טענה היא בנסיבות תיק זה. אכן, לנאשם רישיון תיווך ולפי מסמך במ/1 מיום 5.2.25 הוא הוזמן על-ידי הרשם לשימוע. ואולם הנאשם לא עסק בתחום זה, אין מדובר בפגיעה במשלח ידו של אדם העוסק בכך לפרנסתו משך שנים, וממילא מדובר בסמכות שבשיקול דעת הרשם, שאינה תלויה בתוצאות המשפט.
(5). איסור להיות חלק מגופי התכנון והבניה:

המאשימה ביקשה כי אוסיף צו שאוסר על הנאשם להיות חלק מגופי התכנון והבניה. המאשימה ביקשה שאפעיל את סמכותי לפי סעיף 44ב(ב) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965 הקובע:

"לא יחל אדם לכהן כחבר מוסד תכנון מקומי ולא יכהן כחבר מוסד תכנון מקומי אם הורשע בעבירה שבית המשפט קבע שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר מוסד תכנון, בין שהעבירה נעברה בזמן שכהן כחבר מוסד תכנון, ובין לפני שהחל לכהן כחבר מוסד תכנון, ובלבד שטרם חלפו שבע שנים מיום הרשעתו כאמור; לא קבע בית המשפט כאמור בפסק הדין המרשיע, רשאי היועץ המשפטי לממשלה לפנות לבית המשפט בבקשה מתאימה לעניין זה, שתוגש לבית המשפט שנתן את גזר הדין, ואם הוגש ערעור - לבית המשפט שלערעור".

בבג"ץ 724/20 עמותת שומרי הסף - התנועה להגנת ערכי שלטון החוק נגד היועמ"ש (21.12.2021) נקבעו הדברים הבאים:

"הוראה זו, שהתווספה לחוק בשנת 2014, במסגרת תיקון 101 לו (ס"ח התשע"ד, 474, 484), משקפת את עמדת המחוקק, לפיה הרחבת סמכויות מוסדות התכנון המקומיים "מחייבת טיפול בכשלים" שבהם הם עלולים ללקות - לרבות במישור טוהר המידות של חבריהם... לשמירה על טוהר המידות בגופים אלה חשיבות רבה, הן משום שהיא מהווה תנאי לתפקוד תקין שלהם, והן בשל השפעתה על אמון הציבור ברשויות...משכך, שומה על בית המשפט הדין בהליך הפלילי, ועל גורמי התביעה המעורבים בהליך, להגן על האינטרס הציבורי, ולתת את הדעת גם על השלכות ההליך על הכהונה במוסדות התכנון. במובן זה, יש חשיבות רבה להודעת היועמ"ש, לפיה יישום סעיף 44ב(ב) לחוק עבר את שלב חבלי הלידה, וכי התובעים המקומיים מונחים כיום, על ידי המחלקה להנחיית תובעים מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה, להסב את תשומת לב בית המשפט לסמכויותיו לפי סעיף 44ב(ב). יש להקפיד כי כך ייעשה. אף על פי כן, נוכח השתלשלות העניינים שפורטה לעיל, דין העתירה הקונקרטית שלפנינו - להימחק. זאת, בהתאם לתגובת העותרת להודעת היועץ המשפטי לממשלה, ממנה עולה כי היא אינה עומדת עוד על הסעדים שביקשה בעתירה - הן בהקשר של פנייה לבית המשפט, לפי סעיף 44ב(ב) לחוק התכנון והבנייה, והן בהקשר של היקף המתווה שאימץ היועץ. במאמר מוסגר, אעיר כי העותרת והיועץ המשפטי לממשלה שותפים להנחה הבסיסית לפיה היועץ מחזיק בסמכות לפנות לבית המשפט לעניינים מקומיים בחדרה, לאחר תום ההליך הפלילי, בבקשה לבחון את המשך כהונת המשיבה במוסדות התכנון. ברם, דברי ימי החקיקה מלמדים כי הסמכות הקבועה בסיפא של סעיף 44ב(ב) נועדה, בעיקרה, למצבים שבהם "שתיקת" פסק הדין המרשיע נובעת מחוסר הרלוונטיות של סוגיית הכהונה במועד מתן פסק הדין..."

אני דוחה את עתירתה של המאשימה בעניין זה, משום שלהבדיל מהשימוש במעמדו של הנאשם לצורך קידום העניין הפרטי של קארינה, אשר הצדיק הטלת קלון, במקרנו אין כל קשר בין המעשים שבגינם הורשע לפעילותו במסגרת מוסד תכנון מקומי.

איש לא ייחס לנאשם עבירות הנוגעות למעמדו במסגרת זו ואין הקשר ענייני רלוונטי בין המעשה לענישה המבוקשת ברכיב זה.

הענישה חייבת להתאים לחטא ואל לה להרחיק למרחקים אחרים.

אדם צריך להבין שעונשו הוטל עליו באופן רלוונטי והולם, ומתוך זיקה ישירה למעשיו ולא ההיפך ובמקרה זה אין כל שייכות בין המעשה לסנקציה המבוקשת ולכן יש לדחות את העתירה בעניין זה.
ד. מסקנות:

לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים דלעיל, הגעתי למסקנות הבאות:
יש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה משום כלל השיקולים לקולא דלעיל.

יש לדחות את עתירתו להימנעות מהרשעה.

אני מקבל את עתירת המאשימה להטלת קלון וכך אני מורה.

אני דוחה את העתירה בכל הקשור לאי כהונה במוסד תכנון מקומי.
ה. תוצאה:

לאור כל האמור לעיל:

אני קובע כי ההרשעה תיוותר על כנה.

מוטל בזאת קלון על הנאשם בגין מעשיו שבהם הורשע.

אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 350 שעות לתועלת הציבור לפי התכנית שיציג שירות המבחן.
עותק לשירות המבחן.

הנאשם מוזהר, כי אם לא יבצע את השעות לתועלת הציבור אזי ניתן להשיבו לבית-המשפט ולגזור את עונשו מלכתחילה.

ב. 3 חודשי מאסר שאותם לא ירצה הנאשם, אלא אם כן יעבור בתוך 3 שנים מהיום אחת מן העבירות בהן הורשע. זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי מרכז/לוד בתוך 45 ימים.
צו כללי למוצגים.

התיק סגור.

ניתן היום, י"ד שבט תשפ"ה, 12 פברואר 2025, במעמד הצדדים.